

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. október 20.

TÖRTÉNELEM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

Útmutató az írásbeli vizsgafeladatok javításához

A dolgozatot a vizsgázó által használt színűtől eltérő színű tollal javítsa az alábbiak szerint!

1. Jó válasz	✓
2. Hiány(osság)	√ [—]
3. Nem tartozik szorosan a megoldáshoz	[]
4. Felesleges, értékelhetetlen rész (áthúzás)	—————
5. Súlyos hiba, tartalmi tévedés (aláhúzás)	—————
6. Értelmetlen szöveg, logikai problémák (aláhúzás)	~~~~~
7. Nyelvhelyesség (aláhúzás)	
8. Durva helyesírási hiba (aláhúzás)	=====

(Durva helyesírási hiba:

- a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése
- az összeolvadás, a hasonulás és a kiesés hibás írásmódja
- kis- és nagy kezdőbetű tévesztése (pl. Római Birodalom, Széchenyi, napóleoni, németországi)
- igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása
- tagadószó egybeírása
- az ly- j tévesztése)

A feladatok alatt található téglalapok közül a bal oldaliban a feladatra adható maximális pontszám van, a **jobb oldali téglalapba kell beírni a tanuló által elért összes/teljes pontszámot**.

A feladatok egyes részeinek megoldásáért járó **részpontszámokat** is írja a dolgozat(ok)ra!

Csak a megoldási útmutatóban megadott/megfogalmazott válaszelemeket fogadja el, és az egyes feladatoknál feltüntetett pontozás szerint értékeljen! A megadott válaszelemektől eltérést lehetővé tevő feladatokra, feladatelemekre (pl. indoklás) és feladattípusokra a részletes megoldási útmutatóban külön utalás található.

I. A rövid feladatok javítása, értékelése

Értékelési alapelv, hogy a javítókulcsban szereplő válaszelemeket kell jó válaszként elfogadni.

Pontozás

Jó válasz/válaszelem:	0,5 vagy 1 pont (a megoldókulcsban feltüntetettek szerint)
Rossz válasz:	0 pont
Hiányzó válasz:	0 pont

Azokra a feladatelemekre lehet 0,5 pontot adni, amelyeket a javítókulcs külön is megjelöl.

A megoldókulcsban megadott pontszám egy-egy eleme már tovább nem bontható.

Az egyes feladatrészek pontjainak összesítése során kapott pontszámot nem kell kerekíteni, lehet pl. 3,5 pont.

A több válaszelemből álló feladatok pontozása:

- ha 2 pont adható, és két válaszelemet vár el a feladat, akkor minden egyes hibátlan válaszelemért 1-1 pont adható;
- ha 1 pont adható, és két válaszelemet vár el a feladat, akkor minden egyes hibátlan válaszelemért 0,5-0,5 pont adható.

A nem zárt végű feladatoknál (az indoklásoknál, szövegértelmezéseknél stb.) minden olyan megoldás elfogadható, amely tartalmilag megegyezik a megoldási útmutatóban szereplő válasszal. (Ezért ezeknél a feladatoknál a megoldások „Pl.”-val kezdődnek.)

Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani (pl. igaz-hamis), ott az összes válaszelem aláhúzása, megjelölése esetén a válasz nem értékelhető. Ha egy feladat meghatározza az elem(ek) számát, és a vizsgázó ennél többet ír, akkor a beírás sorrendjében kell értékelni.

A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalompont” nem adható.

Hibás vagy hiányzó válaszelemek miatt pontot levonni nem szabad.

Ha az egyszerű, rövid feladatok összpontszáma egész szám, akkor nincs teendő, ha törtszám, akkor a matematika szabályai szerint egész számra kell kerekíteni (pl. 23,5 pont kerekítve 24 pont).

A **kerettantervekben** szereplő személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők.

A megoldásban szereplő javítókulcstól csak **különösen indokolt esetben lehet eltérni**. Az eltérések okát a javítónak külön szöveges magyarázattal kell indokolnia.

II. A szöveges feladatok javítása, értékelése

1. A feladatválasztás

Összesen **három** feladat értékelhető:

- egy **egyetemes** történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy **magyar** történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy **magyar** történelemre vonatkozó **hosszú** feladat.

A két magyar történelemre vonatkozó feladatnak **különböző korszakokra** kell vonatkoznia.

A feladatok értékelése a tanulók **hibás feladatválasztása esetén**

Ha *három feladatot oldott meg* a tanuló, de helytelenül választott a korszakok, a feladattípus stb. vonatkozásában, akkor

- azt a feladatát (vagy feladatait) kell figyelmen kívül hagyni, amelyekben a legkevesebb pontot érte el, így az összpontszám kiszámításánál a legkisebb pontveszteség éri;
- azt az egy (kettő) feladatát kell figyelembe venni, amely(ek) megfelel(nek) a választási szempontoknak, és amely(ek)ben a legtöbb pontot szerezte.

Ha a tanuló *háromnál több feladatba is belekezd*, de nem jelöli egyértelműen választását, és a megoldások között van három olyan feladat, amelyik megfelel a választási szabályoknak, akkor a legkisebb sorszámú megoldott feladattól indulva, a jó választás szabályai alapján emelkedő számsorrendben kell a feladatokat értékelni (pl. 13., 15., 18. vagy 14., 15., 18.).

Ha a tanuló *háromnál több feladatba is belekezd*, de nincs három olyan feladata, amely megfelel a választási szempontoknak, akkor azokat a feladatait kell figyelembe venni, amely(ek) megfelel(nek) a választási szempontoknak, és amely(ek)ben a legtöbb pontot szerezte.

Ha a vizsgázó *mindegyik feladatba belekezd*, és nem jelzi egyértelműen választását, akkor a vizsgaleírásnak megfelelően a **13., 15., 20.** feladatok megoldását kell értékelni.

2. A feladatok értékelése

A feladatok **értékelésében** a következő szempontok a meghatározók:

- a) **feladatmegértés,**
- b) **követelményeknek** (kompetenciák, tartalmak) való megfelelés,
- c) **megszerkesztettség, nyelvhelyesség.**

A szöveges feladatok értékelése a **javítókulcs** felhasználásával történik, amely tartalmazza a konkrét értékelési szempontokat és a műveleteket, valamint a hozzájuk rendelhető tartalmakat.

a) Útmutató a feladatmegértés pontozásához:

A feladatmegértés kapcsán a következő szempontokat kell figyelembe venni.

- A feladat (téma, korszak) azonosítása: a diák a megadott problémáról, témáról, korszakról ír-e?
- A témataartás, a lényeg kiemelése: lényegre törően, a feladatban felvetett problémára koncentrálnak-e?
- Tartalmi mélység, kifejtettség: megállapításai és következtetései mennyire összetettek, illetve relevánsak-e a probléma szempontjából?
- A műveleti sokszínűség és eredményesség: használja-e a megfelelő forrásokat, és tud-e lényeges megállapításokat, következtetéseket tenni?

A feladatok konkrét értékelésénél az első lépés annak eldöntése, hogy a **feladatmegértésre** adható 4 vagy 8 pontból elért-e a vizsgázó legalább 1 pontot. Ha nem, akkor a feladat összpontszáma csak 0 pont lehet.

A problémamegoldó (rövid) feladatoknál

4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, a kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. A források felhasználásával lényeges következtetéseket fogalmaz meg, a konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyensúlyozott.

3 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő.

2 pont akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozta ki, és használta a forrásokat, de nem tesz lényegi megállapításokat.

1 pont akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, amely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, de a kifejtés túlnyomó része nem a probléma értelmezésére vagy megoldására irányul.

0 pont akkor adható, ha nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használta a forrásokat, megállapításai nem a probléma értelmezésére irányulnak.

Az elemző (hosszú) feladatoknál

7-8 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, a kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. A források felhasználásával lényeges következtetéseket, megállapításokat fogalmaz meg, a konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyensúlyozott.

4-6 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő.

2-3 pont akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozta ki, és használta a forrásokat, de nem tesz lényegi megállapításokat.

1 pont akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, amely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, de a kifejtés túlnyomó része nem a probléma értelmezésére vagy megoldására irányul.
--

0 pont akkor adható, ha nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használja a forrásokat, megállapításai nem a probléma értelmezésére irányulnak.
--

b) A műveletek és a tartalmi elemek pontozása

A javítókulcsban az egyes kompetenciák (pl. idő- és térbeli tájékozódás, források használata) alkalmazásához kapcsolódó műveleteket „M”-mel, a hozzájuk rendelhető tartalmi elemeket pedig „T”-vel jelöltük.

Szoros összefüggés van természetesen a két értékelési szempont között, hiszen a **műveletek csak a konkrét tartalmakon keresztül értelmezhetők és értékelhetők**.

Egy művelethez a problémamegoldó (rövid) feladatok esetében egy-két tartalom kapcsolódik, míg az elemző feladatokban – különösképpen az eseményeket alakító tényezők feltárásánál – több, kettő-három tartalmi elem is rendelődik.

Ha a javítókulcsban egy művelethez csak egy tartalmi elem kapcsolódik, akkor a javításban a műveletek és a tartalmak **pontszámának is meg kell egyeznie**. (Például: rövid feladatok esetében a *Tájékozódás térben és időben*, a *Szaknyelv alkalmazása* és a *Források használata* szempontokra, illetve hosszú feladatok esetében a *Tájékozódás térben és időben* és a *Szaknyelv alkalmazása* szempontokra csak 0 vagy 2 vagy 4 pont adható.)

Ha a javítókulcsban egy művelethez több tartalmi elem kapcsolódik, akkor a köztük lévő szoros összefüggés miatt **bizonyos pontszámok nem adhatók** (például: rövid feladatoknál az *Eseményeket alakító tényezők feltárása* szempontra nem adható 1 és 4 pont, a hosszú feladatoknál a *Források használata* szempontra nem adható 1 és 5 pont, az *Eseményeket alakító tényezők feltárása* szempontra nem adható 1 és 6 pont).

Általános szabályként az egyes műveletek és az egyes tartalmak pontozásakor az alábbiakat kell érvényesíteni.

A „Műveletek” (M) pontozása

2 pont akkor adható, ha a hozzá tartozó, a vizsgázó által elért tartalmi pontszám magas (az elérhető maximális tartalmi pontszám több mint 50%-a).

1 pont akkor adható, ha a tartalmi pontszámokból a vizsgázó legalább 1 pontot elért, és a válasz nem tartalmaz durva hibát (téves adatot, megállapítást).
--

0 pont akkor adható, ha a vizsgázó a tartalmi elemekre nem szerzett pontot, és a válasza súlyos tévedést tartalmaz.
--

A tartalmi elemeknél szereplő példák (Pl.) azt jelzik, hogy mely tartalmak fogadhatók el jó válaszként. **A tartalmi válaszelemek általában két részből állnak:** idő- és térmeghatározás; általános és konkrét fogalomhasználat; felsorolás (rögzítés, bemutatás) és következtetés (megállapítás). Ez a pontozásnál azt jelenti, hogy ha csak az egyik elemet tartalmazza a válasz, akkor 1 pontot, ha mindkettőt, akkor 2 pontot lehet adni. Természetesen a tartalmi válaszelemeknél – különösképpen a felsorolásoknál és következtetésekénél – másfajta jó kombináció is elfogadható, mint amit a javítókulcs tartalmaz! A javítókulcsban néhány tartalmi elemnél a „vagy” szóval elválasztva több jó válaszlehetőség is szerepel, mindez nem zárja ki, hogy más jó tartalmi elemeket is elfogadjon az értékelő.

A „Tartalmi elemek” (T) pontozása

2 pont akkor adható, ha a válasz megfelelő mennyiségű helyes adatot tartalmaz, az elemzés jó színvonalon hivatkozik a forrásokra (szerzőre, szándékokra, körülményekre stb.), valamint többféle jellemző, tipikus okot, következményt fogalmaz meg, és/vagy említ az eseményekhez kapcsolódó történelmi személyiségeket.

1 pont akkor adható, ha kevés és nem lényeges, nem a legjellemzőbb adatot, következtetést, megállapítást tartalmaz az elemzés.

0 pont akkor adható, ha nincsenek adatok, összefüggések, vagy ha teljesen hibás megállapítások vannak a megoldásban.

c) A „Megszerkesztettség, nyelvhelyesség” pontozása
A problémamegoldó (rövid) feladatoknál

2 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló, szerkesztett szöveg, melyben nincsenek durva helyesírási hibák.

1 pont akkor adható, ha több nyelvhelyességi és több durva helyesírási hiba van benne.

0 pont akkor adható, ha a megoldás csupán szavakból álló vázlat, nincsenek benne összefüggő mondatok.

Az elemző (hosszú) feladatoknál

7-8 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló, koherens, szerkesztett szöveg, felépítése logikus, arányosan igazodik a tartalmi kifejtéshez, megállapításai árnyaltak, több szempontúak, és nem tartalmaz nyelvtani vagy helyesírási hibát.

4-6 pont akkor adható, ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de aránytalanul szerkesztett, vagy néhány megállapítása leegyszerűsített, egysíkú, kisebb nyelvhelyességi hibákat tartalmaz.

2-3 pont akkor adható, ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de a szöveg rosszul szerkesztett, aránytalan, hiányos (pl. a bevezetés, tárgyalás, befejezés közül valamelyik hiányzik). A szöveg megállapításai leegyszerűsítettek, egysíkúak, nyelvhelyességi hibákat tartalmaznak.

1 pont akkor adható, ha a válasz mondatokból áll, de a mondatok között alig van (tartalmi vagy nyelvi) összefüggés, és súlyos nyelvhelyességi és helyesírási hibákat tartalmaz.

0 pont akkor adható, ha a válasz vázaltszerű, csupán szavakból áll.

3. A szöveges feladatok terjedelme

Fontos szövegalkotási kompetencia, hogy a vizsgázó a gondolatait az előre meghatározott terjedelem keretei között fejtse ki. Indokolt esetben a kipontozott helyen megkezdett gondolat a lap üres helyein befejezhető, és ez a válaszelem is értékelhető. Ez a rövid feladatoknál kb. 2-3 sort, hosszú feladatoknál kb. 4-5 sort jelent.

4. A szöveges feladatok értékelésének javasolt menete

1. Tanulmányozza át a feladatok javítókulcsait!
2. Tekintse át az értékelési szempontsor mintáját!
3. Ellenőrizze a vizsgázó feladatválasztásait!
4. Legalább kétszer olvassa el a tanuló dolgozatát!
5. A javítókulcs elemei szerint állapítsa meg az egyes szempontok szerint elért pontszámot!
6. Állapítsa meg az összpontszámot, és az osztószám **(2)** segítségével számítsa át vizsgaponttá!
7. A vizsgapontokat feladatonként **ne kerekítse!**
8. **Számítsa ki a három esszéfeladatban elért összesített vizsgapontszámot! Ha ez az összpontszám egész szám, akkor nincs teendő, ha törtszám, akkor a matematika szabályai szerint egész számra kell kerekíteni (pl. 23,5 pont kerekítve 24 pont).**

III. A feladatlap összpontszámának megállapítása

Adja össze az I. és a II. összetevőben elért pontszámokat!

Táblázatok a feladatok értékeléséhez, pontozásához

Rövid választ igénylő feladat

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	12	

Hosszú választ igénylő feladat

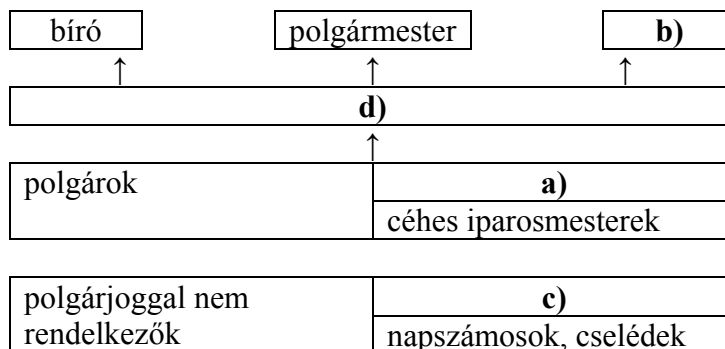
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	21	

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. Kereszténység (Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.)

- a) Saul (elfogadható még: Pál, Szent Pál, Pál apostol) – Újszövetség
 b) Jézus (Krisztus), Krisztus – Újszövetség
 c) Dávid (király) – Ószövetség

2. Középkori városok (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

3. Törökellenes harcok (Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.)

- a) Hunyadi János
 b) Mohamednek kiváló tüzérsége volt.
 c) 1456
 d) A, D

4. Alkotmányos monarchia (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

Állítás	igaz	hamis
A XVIII. századi ellenreformáció győzelmeként Angliában megalakult az anglikán egyház, melynek feje a király.		X
A király továbbra is befolyásolni tudja a törvényhozást, hiszen feloszlathatja a Parlamentet, illetve szentestése nélkül érvénytelenek a törvények.	X	
A végrehajtó hatalom a törvényhozónak felelős.	X	
Az alkotmányos monarchia két garanciája a hatalmi ágak elválasztása, és az általános választójog.		X

5. Mária Terézia (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) vámrendelet *vagy* kettős vámrendelet
 b) Magyarország a Birodalom többi tartományát lássa el mezőgazdasági termékekkel, (s ne vigyék ki ezeket a Birodalmon kívülre) *(Minden hasonló értelmű válasz elfogadható.)*
 c) A vámrendelet akadályozta / nem segítette elő a magyar ipar fejlődését *(Minden hasonló értelmű válasz elfogadható.)*
 d) Urbárium (Úrbéri rendelet)

6. Német nagyhatalmi politika (Elemenként 0,5 pont, összesen 4 pont.)

- a) Osztrák Császárság *(vagy* Habsburg Birodalom *vagy* Ausztria)
- b) 1870, Sedan
- c) gyorsabb mozgósítás, nagyobb hadsereglétszám (általános hadkötelezettség), modernebb fegyverek (háttöltős puskák), jobb hadvezetés *(Minden hasonló értelmű válasz elfogadható.)*
- d) Elzász-Lotaringia *(Elfogadható még* Elzász *vagy* Lotaringia *is.)*
- e) Német Császárság *vagy* Német Birodalom
- f) nem

7. XIX–XX. századi életmód (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) 2. Anglia.
 b) 3. egyre népszerűbb lett, de még csak az elit körében.
 c) 1. a vasúthálózat kiépítése és üzemeltetése tette szükségessé.
 d) 1. a körutak és sugárutak.

8. Szovjet blokk (Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.)

képek/források	A	B	C	D	E	F
fogalmak	b	f	d	g	e	c

9. Horthy-korszak külpolitikája (Elemenként 1 pont, összesen 3 pont.)

- a) A trianoni katonai korlátozásokét (pl. sorozás/hadkötelezettség, létszámkorlátok, fegyverzetkorlátozások)
 b) Franciaország meggyengülése *vagy* Németország megerősödése *vagy* a Berlin-Róma-tengely létrejötte
 c) bevonulás Kárpátaljára
(Minden hasonló értelmű válasz elfogadható.)

10. Kádár-korszak (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

meghatározás	élelmiszer
A leghagyományosabb és egyik legolcsóbb magyar élelmiszer. Fogyasztásának csökkenése azt jelzi, hogy más élelmiszerek fogyasztásának bővülése miatt kevesebbre van belőle szükség.	liszt/kenyér
Fogyasztása néhol már-már egészségtelen mértékűvé vált. Viszonylagos drágasága miatt fogyasztásának növekedése a Kádár-korszakban a jólét növekedésének jele volt.	hús
A XIX. századig luxuscikknek számított, mivel nem volt európai alapanyaga. A XX. században már Magyarországon is sokat termeltek belőle. Fogyasztása növekedett a leggyorsabban a vizsgált korszakban.	cukor
Magyarországon a XVIII. században terjedt el, a szegények eledelének számított. Éppen ezért fogyasztása a jólét növekedésével csökkent.	burgonya

11. Környezeti hatások (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

Al Gore	d
Bjorn Lomborg	a, b, c

12. Választási rendszer (Elemenként 1 pont, összesen 3 pont.)

- (1): eredményes
 (2): érvénytelen
 (3): eredménytelen

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK**13. Lovagi kultúra****(rövid)**

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a lovagi kultúra elemeit mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel (pl. udvariasság, nők védelme, harciasság).	0–4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megemlíti, hogy a lovagkor az érett középkor (leginkább a XI-XIV. század) idején volt, és hogy a lovagi kultúra elsősorban a nyugat- és közép-európai térségre volt jellemző.	0–4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (középkor, kultúra/civilizáció, érték, udvariasság stb.) és a következő konkrét történelmi fogalmakat (lovag, lovagi költészet, lovagi torna stb.).	0–4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy a lovagokra szigorú illemszabályok vonatkoztak <i>vagy</i> hogy a lovagoktól elvárták a nőkkal szembeni előzékenységet, és megállapítja, hogy a legfőbb lovagi szórakozás a lovagi torna volt.	0–4
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M A vizsgázó bemutatja a lovagi kultúra előremutató és túlhaladott elemeit. T Pl. rögzíti, hogy az udvarias (az udvarban elvárt) viselkedés a mai illemszabályok előképe, és megállapítja, hogy ez már kiterjedt a nőkkal szembeni viselkedésre is (a gyengék oltalmazása lovagi feladat). T Pl. rögzíti, hogy a lovagok élethivatása a harc volt, és megállapítja, hogy az egyéni versengés fő terepe ma a sport <i>vagy</i> rögzíti, hogy a lovagi kultúra nagyra tartotta az erőt (és az erőszakot), és megállapítja, hogy az erőszak a mai társadalmi normák szerint nem erény.	0–6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

14. Liberalizmus, nacionalizmus (rövid)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a liberalizmus és a nacionalizmus összekapcsolódását mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel (pl. jogegyenlőség, nemzetállam).	0-4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megemlíti, hogy a liberalizmus és a nacionalizmus a XIX. század két jelentős eszmeáramlata, összekapcsolódásuk a század első felére volt jellemző (ennek csúcspontja az 1848-as forradalmi hullám).	0-4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (jog, állam, alkotmány, nemzet, nép, nyelv, egyén, közösség stb.) és a következő konkrét történelmi fogalmakat (jogegyenlőség, szabadságjogok stb.).	0-4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy a liberalizmus a szabadságjogokra helyezi a hangsúlyt, és megállapítja, hogy a nacionalizmus a nemzeti egységet tartja fontosnak.	0-4
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M A vizsgázó bemutatja a liberalizmus és a nacionalizmus közös célkitűzéseit. T Pl. rögzíti, hogy a nacionalizmus célja a (társadalmi, vallási és regionális különbségeken felülemelkedő) egységes nemzetállam, és megállapítja, hogy ez egybeesik a kor liberalizmusának alkotmányossági követeléseivel. T Pl. rögzíti, hogy a liberálisok célja a jogi egyenlőséget és a szabadságjogokat biztosító alkotmányos állam, és megállapítja, hogy ez egybeesik a kor nacionalizmusának nemzetállami elképzelésével <i>vagy</i> rögzíti, hogy Európa sok országában a szabadságjogokért folyó küzdelem összekapcsolódott a nemzeti függetlenség ügyével, és megállapítja, hogy ilyen korszak volt pl. a magyar reformkor is.	0-6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

15. A mohácsi csata **(rövid)**

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a mohácsi csatában szembenálló seregeket mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel (pl. török létszám-, fegyverzeti és szervezeti fölény)	0-4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megállapítja, hogy a mohácsi csata 1526-ban zajlott.	0-4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (háború, hadsereg, lovas, gyalogos, ágyú, csata stb.) és a következő konkrét történelmi fogalmakat (janicsár, szpáhi, szultán, bandériális hadsereg, zsoldos, király stb.)	0-4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy a török hadsereg létszáma jóval felülmúlta a magyarét, és megállapítja, hogy ez nagymértékben hozzájárult a török győzelemhez (tartalékok, bekerítés stb.) <i>vagy</i> rögzíti, hogy a magyar hadsereg fő erejét a nehézlovasság adta, és megállapítja, hogy ez már nem volt alkalmas a tűzfegyverek (ágyúk, puskák) legyőzésére <i>vagy</i> rögzíti, hogy a szervezetlenebb magyar haderő megfutamodott, és megállapítja, hogy a vereség emiatt vált katasztrofális méretűvé.	0-4
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M A vizsgázó bemutatja a két haderő szervezeti és felszerelésbeli különbségeit, és az ebből következő esélyeket. T Pl. rögzíti, hogy a magyar haderő (a király, a bárók és a vármegyei köznemesség által kiállított) bandériumokból állt, és megállapítja, hogy ez a haderő létszámában elmaradt az ellenség nagyságához képest. T Pl. rögzíti, hogy a török haderőt a (szolgálati birtokos) szpáhi lovasság és a (zsoldos) gyalogos janicsárok adták, és megállapítja, hogy ez egy szervezettebb és modernebb fegyverzetű hadsereget jelentett (tűzfegyverek) <i>vagy</i> rögzíti, hogy a magyar állam erőforrásai nem tették lehetővé jelentősebb katonai haderő biztosítását, és megállapítja, hogy ez az országot szinte megvédhetlenné tette.	0-6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

16. Tatárjárás (hosszú)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	<p>A vizsgázó alapvetően az 1241/42. évi tatárjárás eseményeit elemzi.</p> <p>Az elemzés feltárja a tatár sikerek és a magyar védekezés kudarcának okait.</p> <p>Utal a tatárjárás pusztításainak méreteire, és arra, hogy miért alakultak ki erről eltérő tudományos álláspontok.</p> <p>A vizsgázó válaszában felhasználja, értelmezi a forrásokat, azokból lényeges megállapításokat, következtetéseket fogalmaz meg.</p>	0-8
Tájékozódás térben és időben	<p>M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T Rögzíti a tatárjárás idejét (1241/42) és megállapítja, hogy az esemény IV. Béla uralkodása alatt (1235–70) következett be. Említi, hogy a tatárjárás elsősorban Magyarország középső és keleti részein okozott nagy pusztítást vagy megnevezi a tatárjárás legalább egy fontos eseményének helyszínét (pl. Vereckei-hágó, Muhi, Pest).</p>	0-4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.</p> <p>T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (hadjárat, hadsereg, pusztítás, veszteségek, kővárak stb.), és szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat (tatárok, kunok, kán, bárók stb.).</p>	0-4
Források használata	<p>M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T Pl. Batu kán levele alapján rögzíti, hogy a tatárok elől menekülő kunok a magyar király szolgálatába álltak, és megállapítja, hogy a nomád kun lovasság fontos szolgálatot tehetett volna a tatárok elleni védekezésben vagy megállapítja, hogy a tatár kán IV. Bélát a kunok elbocsátására szólítja fel.</p> <p>T Pl. felismeri, hogy a krónikás leírása a muhi csatára vonatkozik, és megállapítja, hogy a tatárok váratlan támadást indítva körülvették a magyarok táborát, s a király is csak nehezen tudott elmenekülni vagy megállapítja, hogy a magyar sereg nem tudta felvenni eredményesen a küzdelmet a nyílzáport zúdító tatárokkal;</p> <p>T Pl. a történészek értékelése alapján rögzíti a tatárjárás lakosságszámot érintő pusztításának mértékét (15 és 50% között), és megállapítja, hogy a veszteség mindenképp óriási volt vagy megállapítja, hogy az eltérő értékek az eltérő számítási módból is következhetnek (pl. Györffy György a tatárjárást követő nélkülözés időszakát is hozzászámítja a közvetlen pusztítás mértékéhez).</p>	0-8

Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M A vizsgázó alapvetően a tatárjárás eseményeit mutatja be, és értelmezi az emberveszteségekkel kapcsolatos történelmi vitát.</p> <p>T Pl. rögzíti a tatárjárást közvetlenül megelőző időszak eseményeit, és megállapítja, hogy az ország nem volt kellően felkészülve a tatárok támadására;</p> <p>T Pl. rögzíti a tatárjárás katonai eseményeit, és megállapítja, hogy az ország a vereségek következtében kiszolgáltatott helyzetbe került;</p> <p>T Pl. rögzíti a tatárjárás egyéb jellemzőit (pl. néhány kővár és város sikeresen állt ellen a tatároknak, nagy volt a népességpusztulás), és megállapítja, hogy a tatárok 1242 tavaszán elhagyták az országot vagy megállapítja, hogy miért térnek el a történelmi becslések a népességpusztulásról (pl. írott források hiánya, becsült népességi adatok);</p> <p>T Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja elemzését.</p>	0-10
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<p>A kifejtés mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek.</p> <p>Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja.</p> <p>A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak.</p> <p>A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.</p>	0-8
A feladatban elérhető összpontszám	42	
Elérhető vizsgapontszám	21	

17. Áprilisi törvények**(rövid)**

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	<p>A vizsgázó bemutatja hogyan teremtette meg az 1848-as forradalom a polgári alkotmányosság alapjait Magyarországon.</p> <p>A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggésekre utal.</p>	0-4
Tájékozódás térben és időben	<p>M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T Rögzíti, hogy a magyarországi polgári alkotmányos fordulatra a Habsburg Birodalom keretei között az 1848. évi tavaszi európai forradalmi mozgalmak hátterével a reformkor által előkészítetten (vagy a márciusi forradalom eredményeképpen) került sor (a törvényeket a király április 11-én szentesítette).</p>	0-4

Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő fogalmakat (parlamentáris rendszer, felelős kormány, rendelet, törvény, alkotmányos monarchia stb.)	0-4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy az április törvények szabályozták az uralkodó és a felelős kormány (minisztérium) jogköreit, illetve az országgyűlés összehívásának körülményeit, és megállapítja, hogy ezzel megteremtődtek az alkotmányos államrendszer alapjai.	0-4
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M A vizsgázó alapvetően az 1848. évi áprilisi törvények legfontosabb elemeit mutatja be, és értelmezi azokat a polgári alkotmányosság kritériumai szempontjából. T Pl. rögzíti, hogy az áprilisi törvények a polgári és liberális eszmék gyakorlati megvalósulását jelentették, és megállapítja, hogy az alkotmányosság legfőbb biztosítéka a nép által választott országgyűlés és a felelős kormány volt; T Pl. rögzíti az alkotmányos államrendszer egyéb összetevőit (pl. a király megmaradt a végrehajtó hatalom fejének, akinek rendeletei azonban csak úgy érvényesek, ha azt a miniszterek egyike ellenjegyzi) és megállapítja, hogy az áprilisi törvények igyekeztek garanciákkal körülbástyázni a megszerzett jogokat <i>vagy</i> említheti, hogy az átalakulás törvényesen, vérontás nélkül ment végbe.	0-6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

18. A magyar ipar a dualizmus korában**(hosszú)**

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a magyar ipar fejlődését ismerteti a dualizmus korában. A válasz lényegre törően mutatja be az iparosítás feltételeit, a fejlődő iparágakat és a regionális szerkezetet. Az elemzés feltárja a hitelintézetek és a közlekedés fejlődését, a nehézipar kitüntetett szerepét, és a főbb iparvidékek elhelyezkedését. A vizsgázó válaszában felhasználja, értelmezi a forrásokat, azokból lényeges megállapításokat, következtetéseket fogalmaz meg.	0-8

Tájékozódás térben és időben	<p>M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T Pl. megállapítja, hogy a dualizmus kora 1867 és 1918 között volt, és ez egybeesett a második ipari forradalommal. A magyar ipar részben Budapesten koncentrálódott, ezen kívül jelentős iparvidék alakult ki északkeleten (Kassa-Miskolc) és délkeleten (Krassó-Szörény).</p>	0-4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.</p> <p>T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (gazdaság, ipar, mezőgazdaság, bank, közlekedés, hitel, fejlődés, technika, ipari forradalom, tőke stb.) illetve a témához tartozó következő konkrét történelmi fogalmakat (munkás, munkaerő, nyersanyag, energia, modernizáció stb.).</p>	0-4
Források használata	<p>M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy a magyar tőkeállomány dinamikusan nőtt, és megállapítja, hogy ez felzárkózást jelentett a fejlettebb Ausztriához <i>vagy</i> hogy ez volt az iparosítást lehetővé tévő egyik tényező.</p> <p>T Pl. rögzíti az egyes ágazatokban dolgozók arányát és megállapítja, hogy mindez a modernebb ágazatok gyorsabb fejlődését (illetve a hagyományos ágazatok jelentőségének csökkenését) jelentette</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy az iparvidékeket és az exportpiacokat vasúthálózat kötötte össze, és megállapítja, hogy az iparvidékek a nyersanyagkincsre, ill. a (budapesti) munkaerőre és piacra épültek.</p>	0-8
Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M A vizsgázó feltárja, hogy a dualizmus korában gyors ütemű iparfejlődés zajlott, melynek köszönhetően Magyarország felzárkózóban volt Nyugat-Európához.</p> <p>T Pl. feltárja, hogy az iparosítás feltétele a hitelszervezet és az infrastruktúra (közlekedés) kiépítése volt, és megállapítja, hogy ez tőkeimporttal (külföldi bankok) és állami szerepvállalással (MÁV) történt.</p> <p>T Pl. feltárja, hogy a húzóágazat a nehézipar lett, bár a könnyűipar és az élelmiszeripar is gyorsan fejlődött, és megállapítja, hogy különösen dinamikusan fejlődtek a legmodernebb ágazatok (villamosenergia-termelés, vegyipar).</p> <p>T Pl. feltárja, hogy a nehézipar elsősorban Budapestre és a nyersanyagban gazdag peremterületekre települt, és megállapítja, hogy (a vasúthálózatnak is köszönhetően) a vidéki nagyvárosok is fejlődésnek indultak <i>vagy</i> feltárja, hogy Magyarország ipari fejlődése a második ipari forradalom idején zajlott, és megállapítja, hogy így a legfejlettebb technikákat vette át az ország.</p> <p>T Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja elemzését.</p>	0-10

Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A tanuló fogalmazása mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek. Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja. A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-8
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		42
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		21

19. Trianon etnikai hatásai**(rövid)**

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó összehasonlítja a magyarországi etnikai viszonyokat mutató 1910-es és 1920-as adatsort, és lényegi megállapításokat tesz a trianoni békediktátum miatt az ország etnikai viszonyaiban beállt változásokkal és azok okaival kapcsolatban. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggésekre utal.	0-4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Rögzíti, hogy Magyarország az első világháborút lezáró trianoni békeszerződés (1920. június 4.) következtében elveszítette területének és lakosságának jelentős részét, az ország középső – többségében magyarok lakta – területe maradt meg.	0-4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő fogalmakat (békeszerződés, soknemzetiségű, homogén, etnikai, nemzetiség stb.).	0-4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti a két időpont között az egyes etnikumok népességét és arányát érintő változásokat, és megállapítja, hogy a nemzetiségek számaránya a közel 50%-ról 10% körülire csökkent (említheti, hogy Trianon után a döntő többség magyar; a német lett a legnagyobb nemzetiség, s viszonylag jelentős maradt a szlovákok és horvátok számaránya; a korábban legnagyobb nemzetiség, a románok száma minimálisra csökkent).	0-4
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M A vizsgázó alapvetően az 1910 és 1920 között Magyarország etnikai viszonyaiban bekövetkező változásokat elemzi, és feltárja a változások okait. T Pl. rögzíti, hogy a két népszámlálás között alapvetően megváltozott Magyarország etnikai összetétele (illetve lakosság száma: több mint 10 milliós a népességcsökkenés), és megállapítja, hogy a korábban soknemzetiségű ország	0-6

	gyakorlatilag homogén nemzetállammá vált; T Pl. rögzíti, hogy a két adatsor közti alapvető különbség elsődleges oka a trianoni békediktátum miatt bekövetkezett területvesztés (említheti, hogy a románok lakta területek a megalakuló Romániához, a szlovákok és ruszinok lakta területek a megalakuló Csehszlovákiához, a délszláv népek lakta területek pedig a megalakuló Szerb–Horvát–Szlovén királysághoz kerültek), és megállapítja, hogy Magyarországtól a többségében nemzetiségek lakta peremterületeket csatolták el (de emlétheti, hogy így is több mint 3 milliós magyar lakosság került a határokon túlra).	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

20. Önkormányzati rendszer (hosszú)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a mai magyarországi önkormányzati rendszer legfontosabb jellemzőit ismerteti. Bemutatja az önkormányzatok főbb szerveit, testületeit, és ezek feladatait. Egy konkrét eset kapcsán ismerteti a közvetlen demokrácia helyi szinten történő érvényesülésének lehetőségeit és korlátait. A vizsgázó válaszában felhasználja, értelmezi a forrásokat, azokból lényeges megállapításokat, következtetéseket fogalmaz meg.	0-8
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megállapítja, hogy a rendszerváltozás egyik alappillére volt a (régis ú. tanácsrendszer megváltoztatásával) az önkormányzati rendszer kiépítése. Említheti, hogy Magyarországon falvak, városok, a főváros és kerületei, valamint a megyék rendelkeznek önkormányzatokkal <i>vagy</i> , hogy az önkormányzati választásokat is négyévente tartják.	0-4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (önkormányzat, alkotmány, törvény, rendelet, polgármester stb.), és szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat (helyi népszavazás, önkormányzati testület, állampolgári kezdeményezés, jegyző stb.)	0-4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy a közigazgatás különböző szintjeit (községtől a megyéig) alkotmányos önkormányzatiság illeti meg, és megnevez néhány önkormányzati feladatot (helyi közügyek, intézmények irányítása, helyi érdekű	0-8

	<p>ügyek intézése, helyi közhatalom gyakorlása) <i>vagy</i> elemzi az alkotmány vonatkozó részét, és megállapítja, hogy az önkormányzati rendeleteknek meg kell felelniük a magasabb szintű jogszabályoknak <i>vagy</i> megállapítja, hogy az önkormányzatok döntéseikben szuverének (gazdálkodói tevékenységet is folytathatnak), azokat csak törvényességi okokból lehet felülbírálni.</p> <p>T Pl. értelmezi az önkormányzatok felépítését és működését bemutató ábrát, és megállapítja, hogy a különböző szervek egymás munkáit ellenőrzik / jól elhatárolható feladatokat végeznek;</p> <p>T Pl. az Ipolyszög önállósodásával kapcsolatos cikk kapcsán rögzíti, hogy helyi népszavazással megtörtént a településrész elszakadása, és megállapítja, hogy az új település önkormányzati működésének megindulása számos nehézségbe ütközött.</p>	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M A vizsgázó alapvetően a magyarországi önkormányzati rendszer működésének főbb elmeit jellemzi, és utal a közvetlen demokrácia helyi szintű megvalósulásának problémáira.</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy hazánkban az 1989–1990 során lezajlott, demokratikus fordulat keretében az addigi tanácsrendszert az önkormányzati rendszer váltotta fel, és megállapítja, hogy négyévenként önkormányzati választásokat tartanak, melyek során a választópolgárok megválasztják a polgármestert, valamint a képviselő-testületet;</p> <p>T Pl. ismerteti az önkormányzat legfőbb szerveit és azok feladatait, és megállapítja, hogy a képviselő-testületnek van rendeletalkotó joga, a polgármesteri hivatal hajtja végre a rendeleteket, a törvényességi felügyeletet pedig a jegyző gyakorolja;</p> <p>T Pl. rögzíti az önkormányzatok néhány feladatát (pl. helyi oktatás, egészségügyi intézmények fenntartása, adóügyek, útfenntartás, szociális ügyek), és megállapítja, hogy a régi rendszer felszámolása után az önkormányzatok feladatává vált az alapvető közszolgáltatások biztosítása;</p> <p>T Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja elemzését.</p>	0-10
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<p>A kifejtés mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek.</p> <p>Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja.</p> <p>A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak.</p> <p>A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.</p>	0-8
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		42
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		21